

A magyar népfőiskolai megújulás szüksége és programjavaslata

Gondolatok Hilscher Rezső: Az északi népfőiskola c. könyve
(Budapest, 1941) nyomán

Balogh Judit Anikó / BKNSZ

Készült a Magyar Népfőiskolai Társaság közgyűlésére

Napjaink pedagógus- és diáktüntetései az intézményes oktatás fokozódó válságára utalnak. A címben hivatkozott könyv a II. világháború előtti gazdasági válság idején mutatja be a megélhetés kiútjait és a nemzet-felemelést segítő észak-európai népfőiskolák működését, melyek „az élet megismerését, megértését és öntudatos alakítását” szolgálták. Napjaink népfőiskolái sem kívánhatnak ennél nemesebb célt.

Az idő kerekeazonban újabb kihívásokat hozott: a lokalitás túlélési harcát a globalításban. A várva-várt szabadság helyett a technikai fejlődés még inkább „a külső kényszerrel kollektívvé gépiesített ember”-t hozott létre. „A kényszeres uniformizálással maga az EMBER van veszélyben.” – írta a 80-as évek végén Kemény Bertalan.

A mediatisált tömegfogyasztó tulajdonképpen egy lépre csalt narcisztikus ego, aki az egyediség illúziójában él. (Lásd pl. „Itt a DM-ben önmagad lehetsz!” reklámszlogent.) De az ún. tömeg-társadalmakat jellemző, bizonytalan és gyakran változó „kvázi közösségek” (Csányi, 2010.) ellenére él még az emberekben a közösség utáni vágy. A megújuló népfőiskolának ezt és – a kivándorlás helyett - az ITTHON BOLDOGULÁS vágyát kell felébresztenie a fiataljaikban. Az északi népfőiskolák mintájára a létproblémákat és megoldásukat közösen kitárgyalni velük.

A globál-kapitalizmust a szociális ellátások lefaragásával gátlástalanul kiszolgáló kormánypolitikák miatt világszerte egyre több ember hagyja el hazáját a jobb megélhetés reményében. A túlélésért megindult globális migráció már elszegényedéssel fenyegeti a jóléti országokat is. Mi magyarok is választhatunk a külföldi munka, illetve a hazai nyomott bérű, és egyre

növekvő munkaidejű rabszolgaság között.

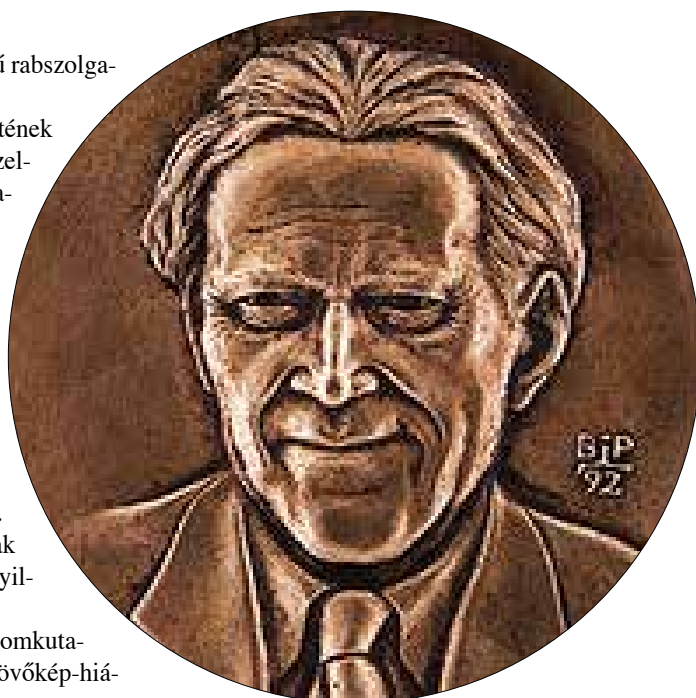
„Az ember életének célja a közösségi szellemmel telített társadalom egyetemes érdekeinek előbbre vitele” írta 1941-ben Hilscher Rezső. Ebből mára eltűnően van a „közösség”, a „szellem” és az ún. „egyetemes érdekek” fogalma is – pl. Földünk élővilágának megőrzése sem nyilvánvaló sokaknak.

A hazai társadalomkutatások fiataljaink jövőkép-hiányát diagnosztizálják.

A lexikális, életidegen ismeretekkel telt iskolából kikerülő fiatalok számára óriási szükség lenne egy élet-elindulást segítő felnőttképzésre, melynek elnevezése hívó szó kell, hogy legyen! (Manapság sem az „iskola” sem a „nép” nem az.)

Az alábbi témák korábban is szerepeltek az informális felnőttképzésben, de a fiatalok itthoni megélhetését jobban segítő, strukturált képzések kellene pl.:

- lokalitás értéke a globalításban – avagy szerepünk, lehetőségeink itthon és a nagyvilágban
- a minőségi, de fenntartható életvitel ismeretei (élelmiszerbiztonság, egészségmegőrzés)
- ön- és társadalomismeret (önkifejezés, társadalmi érvényesülés stb.)
- gazdasági és pénzügyi megélhetési alapismeretek (magán-és kisvállalkozás, szövetkezés)

- családi életre felkészülés (házimunkák, gyermekgondozás, házi ápolás stb.)
- ökológiai kertészkedés, állattartás, kisüzemi és önellátó élelmiszertermelés
- állampolgári kötelességek és jogok, jogérvényesítés

A jövőnk záloga az ITTHONI BOLDOGULÁST SEGÍTŐ népfőiskolák hálózatának létrehozása, melyben az adott témák legjobb szakértőinek, művészeink, az ÉLŐFALU HÁLÓZAT és más sikeres kisközösségek bekapcsolódása is nélkülözhetetlen

Hivatkozott irodalom:

Csányi V. és mtsai: Fékevesztett evolúció, megszaladási jelenségek az emberi evolúcióban. (2010.)

Kemény Bertalan: „Legtágabb otthon – legszűkebb haza” c. írás

2016. áprilisában